

Л. О. Пучкан

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСВОЄННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТАМИ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ПІД ЧАС ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ З АПТЕЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ

Запорізький державний медичний університет

Ключові слова: особливості, практичні навички, студент, виробнича практика.

Відзначено роль використання новітніх технологій у навчальному процесі за умов кредитно-модульної системи. Експериментально доведено, що виробнича практика з технології ліків дає змогу студентам виробити практичні навички. У підготовці висококваліфікованого спеціаліста важливе місце посідає засвоєння низки практичних навичок, що пов'язані з питаннями професійної діяльності майбутніх фахівців-фармацевтів. Аптечна технологія ліків у цьому аспекті є важливим навчальним предметом у системі вищої фармацевтичної освіти. Отримані результати підтвердили високу якість підготовки студентів під час практики.

Эффективность усвоения практических навыков студентами фармацевтического факультета во время прохождения производственной практики по аптечной технологии лекарств

Л. А. Пучкан

Отмечена роль использования новейших технологий в учебном процессе в условиях кредитно-модульной системы. Экспериментально доказано, что производственная практика по технологии лекарств дает возможность студентам усвоить практические навыки. В подготовке высококвалифицированного специалиста важная роль принадлежит овладению практическими навыками, связанными с вопросами профессиональной деятельности будущих специалистов в фармации. Аптечная технология лекарств с этой точки зрения является важным учебным предметом в системе высшего фармацевтического образования. Полученные результаты подтвердили высокое качество подготовки студентов во время практики.

Ключевые слова: особенности, практические навыки, студент, производственная практика.

The efficacy of practical skills mastering of pharmaceutical students during compounding practical training

L. O. Puchkan

In article the role of new technology in credit-module system educational process is marked. On the base of experiment carried out on department of technology of medications it was confirmed that practical training gave students opportunity of good mastering of practical skills. In student's training the important role for mastering a line of practical skills concerned with professional activity is belonged. Compounding is a main discipline for future pharmacy professionals. Studying this subject student has to master the important practical skills. Obtained results confirmed high quality of student's training for practical training.

Key words: features, practical skills, student, practical training.

Українські виші, як і заклади всіх європейських країн, активно впроваджують у навчальний процес новітні технології, що передбачені Болонським процесом навчання [3], вони спрямовані на підвищення якості підготовки фахівців [1].

Актуальним є впровадження в навчальний процес кредитно-модульної системи [5]. Рейтингова система передбачає визначення рівня осягнення студентами змісту навчального матеріалу модуля, цілісного курсу, сформованості умінь і практичних навичок [6].

Під час підготовки висококваліфікованого спеціаліста важливе місце посідає засвоєння низки практичних навичок, що пов'язані з питаннями професійної діяльності майбутніх фахівців у фармачії. Аптечна технологія ліків (АТЛ) є важливим навчальним предметом у системі вищої фармацевтичної освіти. Вивчаючи предмет, студент повинен отримати практичні навички, що є життєво необхідними в роботі провізора. Варто зазначити, що якісне засвоєння практичних навичок також розширює кругозір провізора, дає можливість для їх використання на високому професійному рівні. Крім того, адекватне напрацювання практичних навичок інтенсифікує вивчення та засвоєння навчального матеріалу, стимулює зацікавленість у предметі й активізує мислення. Досягнення максимального ефекту під час ви-

вчення фармацевтичних дисциплін можливе тільки тоді, коли студенти отримують ґрунтовні теоретичні знання й повноцінно опановують і вдосконалюють практичні навички [2,3].

МЕТА РОБОТИ

Вивчення ефективності засвоєння практичних навичок з аптечної технології ліків під час виробничої практики.

МАТЕРІАЛИ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У дослідженні взяли участь 110 студентів V курсу фармацевтичного факультету. За основу взяли 200 тестів навчально-методичного посібника з практики АТЛ.

Отримані дані комп'ютерного тестування статистично опрацювали (при рівні достовірності $p < 0,5$).

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Для оцінювання ефективності засвоєння практичних навичок з аптечної технології ліків на кафедрі технології ліків Запорізького державного медичного університету виконали педагогічний експеримент.

Відомо, що протягом виробничої практики студенти V курсу фармацевтичного факультету дотримуються певних нормативних документів, котрі чітко розтлумачені в навчально-методичних посібниках із цього виду практики.

Викладачі кафедри технології ліків розробили нові навчально-методичні посібники із практики АТЛ на основі

кредитно-модульної системи. На навчально-методичній нараді кафедри затвердили умови здійснення експерименту щодо засвоєння практичних навичок протягом виробничої практики. За основу взяли робочу програму виробничої практики з АТЛ студентів V курсу, в якій визначено основні питання щодо практичних навичок. Перелік практичних знань і умінь із виробництва лікарських засобів в умовах аптек покладено в основу експерименту. Кожна практична навичка мала свою кількість модулів, які в сукупності відповідали стовідсотковій якості.

До експерименту залучили усіх студентів усього курсу, яких поділили на групи.

Під час виробничої практики студенти мали не тільки виконати її програму, але й виробити відзначені практичні навички.

Для підвищення якості підготовки студенти мали використати весь потенціал керівників практики від університету чи аптеки, які надавали консультативно-методичну допомогу.

Крім того, під час практики студенти брали участь у приготуванні лікарських форм в аптеці й ознайомлювались із нормативно-технологічною документацією.

Викладачі кафедри розробили текстові завдання для визначення рівня засвоєння практичних навичок, отриманих протягом практики з АТЛ. Ці завдання надалі використано для комп'ютерного тестування, котре студенти склали після практики.

Оцінювали тестування із засвоєння практичних навичок за відсотковою системою. Протягом аналізу процентів, що отримали студенти під час складання запропонованих тестів, враховували результати в межах 90–100%.

Встановили, що середній відсоток на курсі – $93,0 \pm 2,0\%$. Варто відзначити, що наведені цифрові величини статистично достовірно ($P < 0,5$) відрізнялись. Показник 95% подолали 81 студент із 110, які взяли участь в експерименті; 93% і більше набрали 15 осіб; 91% – 14 студентів.

Наведені дані засвідчують: студенти V курсу під час виробничої практики якісно засвоїли практичні навички із приготування екстемпоральної рецептури.

Останніми роками вища школа достатньо уваги приділяє питанням як теоретичних, так і практичних знань майбутніх провізорів, адже сучасні вимоги до фахівців-провізорів дуже великі, це пов'язано з розвитком медицини і фармації у світі, нормами Міністерства охорони здоров'я України та Державної служби лікарського забезпечення населення.

Сучасний фахівець-провізор має не тільки знати теоретичний матеріал, але й мати практичні навички роботи за фахом.

За результатами роботи із впровадження в навчальний процес тестування для визначення рівня засвоєння практичних навичок можна стверджувати, що цю форму буде включено у постійну практику навчання.

ВИСНОВКИ

Упровадження новітніх технологій у процес навчання – необхідність процесу підготовки студентів у вищій школі.

Використання сучасних баз практики, навчально-методичних посібників і досвіду керівників практики дає змогу студентам якісно засвоїти практичні навички.

Експеримент за участю студентів V курсу засвідчив: під час виробничої практики з АТЛ вони мають середній відсоток із комп'ютерного тестування для визначення рівня засвоєння практичних навичок, що дорівнює $93,0 \pm 2,0\%$, а це підтверджує якісну підготовку студентів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Баркалова Е.Л. Організація навчального процесу в контексті впровадження кредитно-модульної технології / Е.Л. Баркалова // Медична освіта. – 2007. – № 4. – С. 13–15.
2. Мірелян В.С. Методичні основи підготовки та проведення навчальних занять в медичних вузах / В. С. Мірелян. – К., 2004. – 80 с.
3. Вища медична освіта і Болонський процес (навчально-методичні та інформаційно-довідкові матеріали) / В.Ф. Москаленко, О.П. Волосовець, О.П. Яворський та ін. – К.: МОЗ України, 2005. – Ч. 1. – 100 с., Ч. 2. – 98 с.
4. Вища освіта України: теоретичний та науковий часопис / Ін-т вищ. освіти АПН України. – К., 2001. Дод. 2: Вища освіта України у контексті інтеграції до Європейського освітнього простору: зб. наук. пр., Т. 4 (29): Новітні засоби навчання: проблеми впровадження та стандартизації / Ін-т вищ. освіти АПН України; редкол.: І.П. Маноха (відп.ред.). – К.: Гнозис, 2011. – 716 с.
5. Ковальчук Л.Я. Основні тенденції розвитку світової вищої школи. Впровадження сучасних технологій у навчальний процес Тернопільської державної медичної академії імені І.Я. Горбачевського: досягнення і перспективи / Ковальчук Л. Я. // Медична освіта. – 2000. – № 2. – С. 5–11.
6. Сучасні технології вищої освіти // Четверта Всеукраїнська науково-методична конференція. – Одеса, 2006. – 96 с.
7. Підготовка висококваліфікованого спеціаліста – основа впровадження кредитно-модульної системи навчання / Л.Ф. Каськова, О.О. Карпенко, О.Є. Абрамова [та ін.] // Медична освіта. – 2011. – № 3. – С. 82–84.
8. Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи: наказ МОН України від 16.10.2009 р. №943.

Відомості про автора:

Пучкан Л.О., к. фарм. н., доцент каф. технології ліків ЗДМУ.

Поступила в редакцію 11.11.2013 г.